

Petra van Kalker

Beste Helge

Ik las in het vorige nummer je reactie op mijn column 'Een vaderlijk schrijven'. Jij had er een amusante boutade van gemaakt onder de titel 'Een herderlijk schrijven'. Nu ben ik zelf ook niet vies van een kwinkslag op zijn tijd, dus ik kon daar wel mee lachen. Maar toch meende ik te bespeuren – en je moet het maar zeggen als ik het mis heb – dat er een ondertoon in je reactie zat die erop zou kunnen duiden dat wij het met elkaar oneens zijn. En daar geloof ik niks van.

Jij nam drie van mijn woorden bij elkaar (*achterlijk*, *kortzichtig* en *dom*) om op kernachtige wijze mijn opvattingen neer te zetten, maar terug in hun context geloof ik dat wij over geen van die kwalificaties zo sterk van mening verschillen.

Ik noemde het huidige, klassieke grammaticaonderwijs *achterlijk*, in letterlijke zin: achtergebleven bij taalkundige en didactische ontwikkelingen. Dat sluit aan bij wat ik vaker beweer: grammaticaonderwijs in ezelsbruggetjes en vuistregels is geheel betekenisloos (ik zou bijna zeggen: niet *normaal*-functioneel). Dat vind jij toch ook? Jij zegt van

grammaticaonderwijs altijd dat onderzoek nooit een effect heeft aangetoond op taalvaardigheid, dat leerlingen het saai vinden en dat er te veel tijd aan besteed wordt. Ik neem aan dat jij daaruit niet de conclusie wilt trekken dat we elke vorm van grammaticaonderwijs moeten afschaffen, maar dat het anders (beter) moet. Dat vind ik ook.

Het willen beperken van wat je leert tot datgene wat je direct nut oplevert, heb ik kortzichtig genoemd. Het verhindert dat je iets leert waar je pas later iets aan zou kunnen hebben, of wat voor anderen of in het algemeen van belang is. Ik ben het met je eens dat het de didactische plicht van de docent is om zo iets dan wel boeiend te maken, maar onderwijs met alleen maar inhoud die onmiddellijk praktisch nut voor de leerlingen oplevert, vind je in geen enkel schoolvak, en ook niet in andere domeinen van het schoolvak Nederlands (bijvoorbeeld middeleeuwse letterkunde, ik zeg maar wat). Daarvoor het grammaticaonderwijs aan vasthouden kun je dus best kortzichtig noemen. Zijn we dat zo sterk met elkaar oneens?

En ja, ik heb ook iets *dom* genoemd,

dat is waar. Dat was in de context van het adagium 'domme vragen bestaan niet'. Ik sloot de column af met de opmerking dat er wel degelijk een domme vraag bestaat, namelijk 'Moeten we dit kennen (voor de toets)?' Dat zul jij als didacticus toch ook niet zo'n slimme vraag vinden? Die leidt alleen maar tot *teaching to the test*.

Uit je opmerkingen over mijn 'voorganger Hulshof' en zijn '(drog)redenen' krijg ik de indruk dat je mij betreft in een strijd die er in het laatste kwart van de twintigste eeuw is gevoerd over grammatica in het schoolvak Nederlands. Maar die strijd is naar mijn idee zo ongeveer uitgewoed. Iedereen is het er wel over eens dat er iets van grammaticaonderwijs (of taalbeschouwing, in ieder geval iets wat gaat over hoe de taal in elkaar zit) in het schoolvak Nederlands (en in andere taalvakken) thuishoort. Hoe precies, dat weten we nog niet zo goed, maar daarover zouden we het moeten hebben. De tijden van afbraak zijn voorbij, het is weer tijd om op te bouwen. ■

Peter-Arno Coppens